

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧОРТКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПІДПРИЄМНИЦТВА І БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ЧННІБ ЗУНУ

Над КУЛЬЧИЦЬКА

2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Банківська справа»

ступінь вищої освіти – бакалавр

галузь знань – 07 Управління та адміністрування

спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

освітньо-професійна програма – «Фінанси, банківська справа та страхування»

кафедра фундаментальних та спеціальних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екз. (сем.)
Денна	3	6	30	30	4	8	78	150	6
Заочна	3	6	8	4	-	-	138	150	6

Чортків – ЗУНУ
2025

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 10 від 23.06.2023 р.).

Робочу програму склала к.е.н., доцент Галина ГОНЧАР

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін (протокол № 1 від 26.08.2025 р.)

Завідувач кафедри

Людмила ДЕРМАНСЬКА

Гарант ОПП

Юлія БУГЕЛЬ

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Банківська справа»

1. Опис дисципліни «Банківська справа»

Дисципліна «Банківська справа»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань – 07 Управління та адміністрування	Статус дисципліни нормативна дисципліна циклу професійної підготовки Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 5	Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	Рік підготовки: Денна – 3 курс Заочна – 3 курс Семестр: Денна – 6 Заочна – 6
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма – «Фінанси, банківська справа та страхування»	Лекції: Денна – 30 год. Заочна – 8 год. Практичні заняття: Денна – 30 год. Заочна – 4 год.
Загальна кількість годин – 150	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: Денна – 78 год. Заочна – 138 год. Тренінг: Денна – 8 год. Індивідуальна робота: Денна – 4 год.
Тижневих годин – 10 год., з них аудиторних – 4 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета й завдання вивчення дисципліни «Банківська справа»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Банківська справа» є формування системи знань у галузі банківництва, засвоєння закономірностей розвитку банківської справи, організації функціонування банківських установ, технологій здійснення банками пасивних та активних операцій, надання банківських послуг та набуття практичних навиків використовувати отримані знання для виконання банківських операцій, пов'язаних з розрахунково-касовим, кредитним та іншими видами обслуговування клієнтів банку, оцінки та аналізу фінансової стійкості банківської установи з метою уникнення фінансових втрат.

Предмет дисципліни – теоретичні та практичні аспекти розвитку банківської справи, формування та використання власних, залучених та запозичених коштів, організація розрахунково-касового обслуговування клієнтів, здійснення контролю за дотриманням законодавства.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Банківська справа» є:

- ознайомитися із передумовами зародження банку та банківської справи, розуміти сутність та призначення банківської справи;
- вивчити сутність, види та функції банківських установ, їх правову основу функціонування;
- розуміти основні засади процесу створення та реєстрації банківських установ в Україні, вивчити порядок та умови отримання банками ліцензій на провадження банківської діяльності;
- зрозуміти сутність, види, функції та джерела формування власного капіталу банку, залучених та позичених ресурсів; засвоїти особливості формування резервного фонду банку та призначення регулятивного капіталу; знати правові, фінансові та організаційні засади функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб, повноваження Фонду гарантування вкладів фізичних осіб;
- вивчити та знати складові банківських активів; розуміти принципи та умови банківського кредитування; пізнати форми забезпечення банківських кредитів; навчитися розраховувати процент за користування кредитом;
- ознайомитися зі структурою платіжного обороту, порядком відкриття та ведення банківських рахунків, розглянути технологію безготівкових розрахунків з використанням платіжних карток та організацію готівкових грошових розрахунків, засвоїти порядок оформлення розрахункових та касових документів;
- розвинути навички застосування сучасного інформаційного та програмного забезпечення для проведення банківських операцій;
- зрозуміти сутність та цілі інвестиційної діяльності банківських установ, ознайомитися з етапами процесу інвестування в цінні папери та порядком використання банками цінних паперів як предмета застави;
- ознайомитися з організацією операцій банків в іноземній валюті, торгівлею іноземної валюти на міжбанківському ринку України, засвоїти умови, принципи та порядок здійснення валютних операцій банківськими установами, навчитися здійснювати їх аналіз;
- розвинути вміння виявляти й аналізувати напрями забезпечення фінансової стійкості банків, засвоїти сутність ліквідності та платоспроможності банку;
- набути вміння застосовувати інструменти внутрішньобанківського контролю за дотримання показників фінансової стійкості, навчитися розраховувати економічні нормативи регулювання діяльності банків;
- розвинути навички пропонування обґрунтованих рішень щодо розвитку банківської справи, використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у

тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);

- здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни «Банківська справа» базується на знаннях, отриманих з таких дисциплін, як «Українська мова за професійним спрямуванням», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Економіка підприємства», «Міжнародна економіка», «Бухгалтерський облік і оподаткування», «Теорія фінансів».

2.5. Програмні результати навчання

- знати механізм функціонування державних фінансів, у т. ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування;

- володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т. ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);

- володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування;

- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;

- виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань;

- розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

3. Програма навчальної дисципліни «Банківська справа»

Змістовий модуль 1. Основи організації банківської справи

Тема 1. Історичні аспекти виникнення і розвитку банківської справи

Походження та історія розвитку стародавнього банківництва. Еволюція банківської діяльності. Передумови становлення та розвитку вітчизняної банківської системи.

Література: 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 22.

Тема 2. Теоретичні основи організації банківської системи

Сутність банківської системи та її інституційна структура. Функції банківської системи. Види та принципи функціонування банківських систем. Особливості побудови банківських систем у різних країнах. Міжнародні стандарти ведення банківського бізнесу. Роль банківської системи в економічному розвитку країни

Література: 2, 7, 9, 13, 19, 21, 25, 25.

Тема 3. Центральний банк: структура, повноваження, інструменти

Статус та основні функції центрального банку. Правові основи функціонування, завдання, функції Національного банку України. Структура Національного банку України. Операції центрального банку. Монетарна політика Національного банку України, механізм та інструменти її реалізації. Організація функціонування платіжних систем.

Література: 1, 2, 8, 11, 16, 18, 20, 21, 22, 25.

Тема 4. Комерційні банки: структура, функції, діяльність

Сутність, функції та види комерційних банків. Банки на ринку банківських послуг. Порядок створення, реєстрації, ліцензування та реорганізації банків. Організаційна та функціональна структура комерційних банків. Організація діяльності та управління комерційним банком. Загальна характеристика видів діяльності банку. Банківські об'єднання: їх суть та види.

Література: 1, 2, 8, 11, 16, 18, 20, 21, 22, 26.

Тема 5. Державне регулювання банківської системи

Регулювання діяльності банків. Антимонопольне регулювання. Банківський нагляд: завдання та принципи діяльності. Фінансовий моніторинг. Міжнародні стандарти банківської діяльності. Розвиток банківського регулювання на наднаціональному рівні. Соціальна відповідальність банківського сектора.

Література: 1, 2, 8, 11, 16, 18, 20, 21, 22, 26.

Змістовий модуль 2. Загальні тенденції здійснення банківських операцій

Тема 6. Формування ресурсів комерційного банку

Види та класифікація банківських ресурсів. Склад, структура та джерела формування капіталу банку. Суть, значення та характеристика залученого капіталу банку. Суть, значення та характеристика запозичених банківських

ресурсів.

Література: 1, 2, 8, 11, 16, 18, 20, 21, 22, 26.

Тема 7. Кредитні операції комерційних банків

Сутність, принципи та функції кредиту. Класифікація банківських кредитів. Процес банківського кредитування. Способи захисту від кредитного ризику. Позичковий процент та його диференціація. Управління проблемними кредитами банку.

Література: 2, 7, 9, 13, 19, 21, 25, 25.

Тема 8. Розрахунково-касові операції комерційних банків

Характеристика грошового обороту та платіжної системи. Загальні основи організації безготівкових розрахунків. Форми безготівкових розрахунків та їх характеристика. Порядок відкриття та обслуговування банківських рахунків. Міжбанківські розрахунки. Система електронних платежів НБУ. Касові операції банків. Організація безготівкових розрахунків із використанням платіжних карток та ризику їх застосування.

Література: 2, 7, 9, 13, 19, 21, 25, 25.

Тема 9. Діяльність банків у сфері інвестицій

Сутність та цілі банківських інвестицій. Зв'язок інвестиційних операцій з кредитною діяльністю. Основи інвестиційної політики банків. Класифікація операцій з цінними паперами. Формування інвестиційного портфеля. Роль банків на фондовому ринку та їх основні функції: емісія, обіг, зберігання, облік цінних паперів.

Література: 2, 7, 9, 13, 19, 21, 25, 25.

Тема 10. Банківські операції з іноземною валютою

Сутність валютних операцій банків. Основні види операцій з іноземною валютою: купівля, продаж, конвертація. Організація міжнародних розрахунків: перекази, акредитиви, інкасо. Порядок відкриття валютних рахунків. Торгівля валютою на міжбанківському ринку. Принципи регулювання валютних операцій.

Література: 2, 7, 9, 13, 19, 21, 25, 25.

Тема 11. Забезпечення фінансової стійкості банку

Сутність фінансової стійкості банківської установи та способи її забезпечення. Фактори, що визначають фінансову стійкість банку. Значення фінансової стійкості банків для організації грошово-кредитних відносин. Ліквідність та платоспроможність банку. Фінансові звіти банку та оцінка його діяльності. Прибутковість банку: поняття та оцінка. Основні підходи щодо управління банківськими ризиками. Економічні нормативи регулювання діяльності банків. Нагляд та контроль за фінансовою стійкістю банків.

Література: 2, 7, 9, 13, 19, 21, 25, 25.

Тема 12. Нетрадиційні операції та банківські послуги

Сутність та значення нетрадиційних банківських операцій у сучасній фінансовій системі. Лізингові операції: види, механізми реалізації, переваги для клієнтів. Факторинг як інструмент управління дебіторською заборгованістю.

Форфейтинг: особливості, ризики та переваги для експортерів. Трастові послуги банків: управління активами, довірче управління. Послуги зі зберігання цінностей: сейфи, депозитарні послуги. Банківські гарантії та поручительства: роль у забезпеченні зобов'язань. Діяльність банків на ринку дорогоцінних металів: операції з купівлі-продажу, зберігання, інвестиційні продукти. Роль нетрадиційних операцій у диверсифікації банківських послуг та підвищенні конкурентоспроможності банківських установ.

Література: 2, 7, 9, 13, 19, 21, 25, 25.

Тема 13. Фінансовий аналіз та звітність діяльності банків

Сутність фінансової звітності банківських установ: мета, принципи складання, нормативне регулювання. Основні форми фінансової звітності: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів. Стандарти бухгалтерського обліку в банківській сфері. Фінансовий аналіз діяльності банку: методи, показники, інтерпретація результатів. Аналіз фінансового стану банку: ліквідність, платоспроможність, прибутковість, ефективність використання ресурсів. Використання фінансової звітності для прийняття управлінських рішень. Роль фінансового аналізу у забезпеченні прозорості, стабільності та довіри до банківської системи.

Література: 2, 7, 9, 13, 19, 21, 25, 25.

Тема 14. Стабільність банківської системи

Сутність поняття стабільності банківської системи. Види ризиків у банківській діяльності: кредитний, валютний, процентний, операційний, системний. Поняття системного ризику та його вплив на фінансову стабільність. Механізми забезпечення стабільності банківської системи: диверсифікація ризиків, резервування, страхування депозитів. Організація та функціонування системи ризик-менеджменту в банках. Антикризове управління: стратегії реагування на фінансові потрясіння, роль центрального банку в стабілізації системи. Міжнародний досвід забезпечення стабільності банківських систем. Взаємозв'язок стабільності банківської системи з макроекономічною політикою держави.

Література: 2, 7, 9, 13, 19, 21, 25, 25.

Тема 15. Digital-технології у банківській сфері

Сучасні цифрові трансформації у банківській сфері. Основні напрями розвитку фінансових технологій (FinTech): мобільний банкінг, онлайн-кредитування, блокчейн, штучний інтелект у банківських процесах. Вплив цифрових технологій на зміну бізнес-моделі банків. Інноваційні банківські продукти: цифрові гаманці, віртуальні картки, біометрична ідентифікація клієнтів. Ризики цифровізації: кібербезпека, захист персональних даних, регуляторні виклики. Роль регуляторів у забезпеченні безпеки цифрових банківських послуг. Перспективи розвитку цифрового банкінгу в Україні та світі. Вплив цифрових технологій на фінансову інклюзію та доступність банківських послуг.

Література: 2, 7, 9, 13, 19, 21, 25, 25.

**4. Структура залікового кредиту з дисципліни
«Банківська справа»**

(денна форма навчання)

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Індивідуальна робота	Тренінг	Самостійна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Основи організації банківської справи						
Тема 1. Історичні аспекти виникнення і розвитку банківської справи	2	2	2	2	5	Тестування, усне опитування, есе
Тема 2. Теоретичні основи організації банківської системи	2	2			5	
Тема 3. Центральний банк: структура, повноваження, інструменти	2	2			5	
Тема 4. Комерційні банки: структура, функції, діяльність	2	2			5	
Тема 5. Державне регулювання банківської системи	2	2			5	Заліковий модуль по темах 1-5
Змістовий модуль 2. Загальні тенденції здійснення банківських операцій						
Тема 6. Формування ресурсів комерційного банку	2	2	2	6	5	Тестування, усне опитування, есе
Тема 7. Кредитні операції комерційних банків	2	2			5	
Тема 8. Розрахунково-касові операції комерційних банків	2	2			5	
Тема 9. Діяльність банків у сфері інвестицій	2	2			5	
Тема 10. Банківські операції з іноземною валютою	2	2			5	
Тема 11. Забезпечення фінансової стійкості банку	2	2			5	
Тема 12. Нетрадиційні операції та банківські послуги	2	2			5	
Тема 13. Фінансовий аналіз та звітність діяльності банків	2	2			6	
Тема 14. Стабільність банківської системи	2	2			6	
Тема 15. Digital-технології у банківській сфері	2	2			6	Заліковий модуль по темах 6-15
Всього	30	30	4	8	78	екзамен

(заочна форма навчання)

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Витоки та структура банківської системи	2	2	34
Тема 2. Комерційні банки: організація та ресурси	2		34
Тема 3. Банківські операції: класичні та інноваційні	2	1	35
Тема 4. Аналітика, звітність і цифрова трансформація банківської системи	2		35
Всього	8	4	138

Змістовий модуль 1. Основи організації банківської справи**Практичне заняття 1.****Тема 1. Історичні аспекти виникнення і розвитку банківської справи**

Мета вивчення теми: У процесі вивчення теми необхідно засвоїти основні етапи становлення банківської справи; дослідити історичні передумови виникнення банківських установ; охарактеризувати розвиток банківської діяльності у різні історичні періоди.

Питання для обговорення:

1. Передумови виникнення банківської справи
2. Банківська діяльність у середньовіччі
3. Розвиток банків у період індустріалізації
4. Становлення банківської системи у XX столітті

Література: 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 22.

Практичне заняття 2.**Тема 2. Теоретичні основи організації банківської системи**

Мета вивчення теми: У процесі вивчення теми необхідно засвоїти поняття банківської системи, її рівні та елементи; дослідити принципи побудови банківської системи та її функціонування в ринковій економіці.

Питання для обговорення:

1. Поняття та структура банківської системи
2. Однорівнева та дворівнева банківська система
3. Взаємодія елементів банківської системи
4. Особливості банківської системи України

Література: 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 22.

Практичне заняття 3.**Тема 3. Центральний банк: структура, повноваження, інструменти**

Мета вивчення теми: У процесі вивчення теми необхідно засвоїти роль центрального банку в економіці; дослідити його функції, повноваження та інструменти грошово-кредитної політики.

Питання для обговорення:

1. Основні функції центрального банку
2. Структура та організація діяльності НБУ
3. Інструменти монетарної політики
4. Взаємодія центрального банку з урядом і комерційними банками

Література: 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 22.

Практичне заняття 4.**Тема 4. Комерційні банки: структура, функції, діяльність**

Мета вивчення теми: У процесі вивчення теми необхідно засвоїти організаційну структуру комерційного банку; дослідити основні функції та напрями його діяльності; охарактеризувати банківські операції.

Питання для обговорення:

1. Організаційна структура комерційного банку
2. Основні функції комерційного банку
3. Активні та пасивні операції банку
4. Ризики в діяльності комерційного банку

Література: 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 22.

Практичне заняття 5.

Тема 5. Державне регулювання банківської системи

Мета вивчення теми: У процесі вивчення теми необхідно засвоїти механізми державного регулювання банківської системи; дослідити нормативно-правову базу, функції регуляторів та методи контролю.

Питання для обговорення:

1. Необхідність державного регулювання банківської діяльності
2. Органи регулювання банківської системи
3. Методи та інструменти регулювання
4. Законодавча база банківської діяльності в Україні

Література: 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 22.

Змістовий модуль 2. Загальні тенденції здійснення банківських операцій

Практичне заняття 6.

Тема 6. Формування ресурсів комерційного банку

Мета вивчення теми: У процесі вивчення теми необхідно засвоїти поняття банківських ресурсів, їх класифікацію та джерела формування; дослідити структуру власного, залученого та позиченого капіталу банку.

Питання для обговорення:

1. Види банківських ресурсів та їх класифікація
2. Структура власного капіталу банку
3. Особливості залучення депозитів
4. Позичені ресурси банківських установ

Література: 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 22.

Практичне заняття 7.

Тема 7. Кредитні операції комерційних банків

Мета вивчення теми: У процесі вивчення теми необхідно засвоїти сутність банківського кредиту, його класифікацію та принципи; дослідити процес кредитування та методи управління кредитними ризиками.

Питання для обговорення:

1. Сутність та функції банківського кредиту
2. Класифікація кредитів за різними ознаками
3. Етапи процесу банківського кредитування
4. Методи управління проблемними кредитами

Література: 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 22.

Практичне заняття 8.

Тема 8. Розрахунково-касові операції комерційних банків

Мета вивчення теми: У процесі вивчення теми необхідно засвоїти

основи організації безготівкових та касових розрахунків; дослідити функціонування платіжної системи та ризики, пов'язані з використанням платіжних інструментів.

Питання для обговорення:

1. Форми безготівкових розрахунків
2. Порядок відкриття та обслуговування банківських рахунків
3. Касові операції банківських установ
4. Ризики при використанні платіжних карток

Література: 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 22.

Практичне заняття 9.

Тема 9. Діяльність банків у сфері інвестицій

Мета вивчення теми: У процесі вивчення теми необхідно засвоїти сутність банківських інвестицій, їх види та цілі; дослідити операції банків з цінними паперами та участь банків у фондовому ринку.

Питання для обговорення:

1. Сутність та класифікація банківських інвестицій
2. Формування інвестиційного портфеля банку
3. Операції банків з цінними паперами
4. Роль банків на фондовому ринку

Література: 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 22.

Практичне заняття 10.

Тема 10. Банківські операції з іноземною валютою

Мета вивчення теми: У процесі вивчення теми необхідно засвоїти види валютних операцій банків; дослідити організацію міжнародних розрахунків та принципи регулювання валютних операцій.

Питання для обговорення:

1. Класифікація валютних операцій банків
2. Основні форми міжнародних розрахунків
3. Порядок відкриття валютних рахунків
4. Торгівля валютою на міжбанківському ринку

Література: 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 22.

Практичне заняття 11.

Тема 11. Управління ліквідністю та платоспроможністю банку

Мета вивчення теми: У процесі вивчення теми необхідно засвоїти поняття ліквідності та платоспроможності банку; дослідити методи управління ними та нормативні вимоги НБУ.

Питання для обговорення:

1. Поняття та види ліквідності банку
2. Платоспроможність банку: сутність та показники
3. Методи управління ліквідністю
4. Нормативи НБУ щодо платоспроможності

Література: 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 22.

Практичне заняття 12.

Тема 12. Управління ризиками в банківській діяльності

Мета вивчення теми: У процесі вивчення теми необхідно засвоїти види банківських ризиків, їх джерела та методи управління; дослідити систему внутрішнього контролю та роль комплаєнсу.

Питання для обговорення:

1. Класифікація банківських ризиків
2. Методи оцінки та управління ризиками
3. Внутрішній контроль у банку
4. Роль комплаєнс-служби у мінімізації ризиків

Література: 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 22.

Практичне заняття 13.

Тема 13. Банківський маркетинг

Мета вивчення теми: У процесі вивчення теми необхідно засвоїти основи маркетингу в банківській сфері; дослідити інструменти просування банківських продуктів та формування іміджу банку.

Питання для обговорення:

1. Особливості маркетингу у банківській сфері
2. Сегментація клієнтів банку
3. Інструменти просування банківських послуг
4. Формування бренду та іміджу банку

Література: 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 22.

Практичне заняття 14.

Тема 14. Банківський менеджмент

Мета вивчення теми: У процесі вивчення теми необхідно засвоїти принципи управління банком, його організаційну структуру та функції керівництва; дослідити сучасні підходи до стратегічного планування.

Питання для обговорення:

1. Організаційна структура банку
2. Функції менеджменту в банківській установі
3. Стратегічне планування діяльності банку
4. Управління персоналом у банку

Література: 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 22.

Практичне заняття 15.

Тема 15. Інформаційні технології в банківській діяльності

Мета вивчення теми: У процесі вивчення теми необхідно засвоїти роль ІТ у банківській сфері; дослідити сучасні банківські платформи, системи безпеки та цифрові сервіси.

Питання для обговорення:

1. Види банківських інформаційних систем
2. Інтернет-банкінг та мобільні додатки
3. Кібербезпека у банківській сфері
4. Перспективи цифровізації банківських послуг

Література: 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 22.

6.

Тренінг з дисципліни

Мета тренінгу з дисципліни «Банківська справа» – формування у студентів критичного мислення для пропонування професійних рішень, цілісного бачення і вирішення проблем організації банківської справи, формування і використання банківських ресурсів, організації і функціонування банківської установи. Успішне проходження тренінгу сприяє посиленню практичної спрямованості у підготовці фахівців за ступенем вищої освіти «бакалавр».

Проведення тренінгу дозволяє:

- забезпечити засвоєння теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни «Банківська справа»;
- розвинути у студентів навички пропонування обґрунтованих рішень, використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів.

Організація і порядок проведення тренінгу

1. *Вступна частина.* Актуалізація теми тренінгового заняття та структуризація процесу його проведення. Ознайомлення студентів з метою тренінгу, його завданнями, процедурою проведення, очікуваними результатами. Представлення програми тренінгу.

2. *Організаційна частина.* Встановлення правил проведення тренінгу, формування робочих груп студентів, визначення завдань та розподіл ролей. Забезпечення учасників тренінгу роздатковими матеріалами: таблицями, бланками документів, алгоритмами проведення, інструкціями.

3. *Практична частина.* Виконання тренінгових завдань у групах із використанням базових та інноваційних методів проведення тренінгу за визначеною темою (проблемою). Підготовка презентаційних матеріалів за результатами виконання тренінгового завдання.

4. *Підведення підсумків.* Презентація практичної роботи в групах. Обговорення результатів виконання завдань, обмін думками з проблематики теми тренінгу, підведення підсумків, оцінка результативності роботи в групах та досягнення поставлених цілей тренінгу.

Завдання тренінгу:

1. Дослідження основних банківських продуктів та послуг (депозити, кредити, розрахунково-касове обслуговування, інвестиційні послуги).
2. Оцінка ефективності використання фінансових інструментів.
3. Практичне опрацювання механізмів управління банківськими ризиками.
4. Оцінка фінансової стійкості банківських установ.

За результатами проходження тренінгу студент отримує оцінку, яка визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання чотирьох завдань.

7.

Самостійна робота студентів

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни «Банківська справа» студенти повинні володіти значним обсягом інформації, частину якої вони

отримують і опрацьовують шляхом самостійної роботи. Самостійна робота полягає в опрацюванні положень банківського законодавства, навчальної і наукової фахової літератури та сформована з двох завдань:

I. Теоретичне завдання виконується студентом протягом семестру і повинно бути захищено. Тему доповіді студент обирає самостійно із запропонованого переліку.

1. Історія розвитку банківської системи України
2. Центральний банк: функції, роль у стабілізації економіки
3. Комерційні банки: класифікація, структура, принципи діяльності
4. Банківські ризики: види, методи управління
5. Банківська система в умовах цифрової трансформації
6. Аналіз фінансової звітності банку
7. Оцінка кредитоспроможності позичальника
8. Розрахунок процентних ставок за кредитами та депозитами
9. Сучасні банківські продукти: огляд, порівняння, тенденції
10. Впровадження онлайн-банкінгу: переваги та виклики
11. Міжнародні фінансові організації та їх вплив на банківську сферу
12. Порівняльний аналіз банківських систем різних країн
13. Роль банків у глобальній фінансовій стабільності
14. Антикризове управління в банках під час світових економічних потрясінь

II. Практичне завдання. У даній частині студенту потрібно виконати ряд послідовних завдань, які дозволяють в результаті здійснити вибір банківської установи для обслуговування.

II. Практичне завдання.

Завдання 1. За даними офіційного web-сайту НБУ провести кількісний аналіз діяльності банківських установ України, зокрема:

- Загальна кількість банківських установ у динаміці за 3 роки;
- Кількість банківських установ в розподілі по групах;
- Кількість банківських установ за формою власності. Результати

оформити у вигляді таблиці та/або кругових діаграм.

Завдання 2. Обрати банківську установу, описати порядок її створення та вказати установчі документи, якими керується банківська установа, а також документи, які регулюють та регламентують діяльність банку (як зовнішні, так і внутрішні); охарактеризувати організаційну структуру банку та повноваження органів управління.

Завдання 3. Подати перелік банківських операцій, які виконує обрана студентом банківська установа із їх розподілом на активні та пасивні.

На основі проведеного дослідження сформулювати переваги та недоліки функціонування банківської установи. Запропонувати напрями покращення діяльності банку.

Загальна оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок за виконання теоретичного та практичного завдань.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Банківська справа» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- інші види індивідуальних та групових завдань;
- тренінг;
- екзамен.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Банківська справа» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих на практичних заняттях	Модульна робота по темах 1-5	Оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих на практичних заняттях	Модульна робота по темах 6-15	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання завдань тренінгу	Оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок за виконання завдань самостійної роботи	Тестові завдання (10 тестів по 3 бали за тест) – макс. 30 балів Задачі (2 задачі) – по 20 балів, макс. 40 балів Теоретичне питання – макс. 30 балів

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Тренінг:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та

аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

1–59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Модульна робота – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Модульна робота складається із:

тестів: 5 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 5 балів, що в підсумку дає максимально 25 балів;

5 балів – за тест надано правильну відповідь.

практичних завдань: 1 завдання, за розв'язання студент може отримати від 0 до 25 балів;

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв'язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

теоретичного питання: 2 теоретичних питання, за відповідь на кожне питання, студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Екзамен – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 10 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 3 бали, що в підсумку дає максимально 30 балів;

3 бали – на тест надано правильну відповідь.

практичних завдань: 2 задачі, за розв'язання кожної із яких студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів;

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв'язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

теоретичного питання: 1 теоретичне питання, за відповідь на яке студент може отримати від 0 до 20 балів.

10–20 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–9 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74		D (задовільно)
60–64	задовільно	E (достатньо)
35–59		FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1-15
2.	Проекційний екран	1-15
3.	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Firefox)	1-15
4.	Наявність доступу до мережі Інтернет	1-15
5	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-15

6	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-15
7	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-15
8	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1-15

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Банківська система : підручник / [М. Крупка, Є. Андрущак, Н. Пайтра та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. М. Крупки. 2-ге вид., переробл. і доповн. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 524 с.
2. Банківська система: навчальний посібник / Н.С. Ситник, А. В. Сташин, Н. З. Блащук-Девяткіна, Л. О. Петик; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с.
3. Банківська справа: навчальний посібник / О. М. Колодізев, О. М. Рац, С. М. Киркач, К. М. Азізова. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 347 с.
4. Банківські операції: в схемах, таблицях, коментарях : навч. посібник. / уклад.: О.М. Гладчук, І.Я. Ткачук, В.М. Харабара. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 208 с.
5. Владика Ю., Приступко А. Інноваційні технології в банкінгу як спосіб підвищення ефективності використання ресурсів банківської установи. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск 56. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-39>.
6. Вовчак О. Д. Банківська справа: навч. посіб. / О. Д. Вовчак, Н. М. Руцишин; відп. за вип. С. В. Пічи. Львів: Новий Світ-2000, 2020. 560 с.
7. Волкова В. В., Волкова Н. І. Гроші і кредит: навч. посіб. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 300 с.
8. Зарічна Н. Формалізація тенденцій розвитку та фінансової стійкості банківської системи України в умовах воєнного стану. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 1 (48). С. 214-219. URL: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-48-30>.
9. Іващук О.О., Забчук Г.М. Ризики банківської системи України в умовах воєнного стану. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2022. Випуск 1-2. С. 41-52. URL: <http://ibo.wunu.edu.ua/index.php/iboen/article/view/539>.
10. Іващук О.О., Забчук Г.М., Сенів Б.Г. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Банківська справа». Тернопіль: Осадца Ю.В., 2022. 64 с.
11. Інструкція про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків: Постанова Правління НБУ від 29.07.2022. № 162. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0162500-22#Text>.
12. Криховецька З.М., Левандівський О.Т. Сутність і напрями розвитку банківських інновацій. *Економіка і держава*. 2022. № 8. С. 56–61. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/13191>.

13. Людковська Ю., Абдуллаєва А. Оцінка сучасних тенденцій банківського кредитування в Україні протягом 2018-2023 років. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск 56. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-109>.

14. Матвійчук Н., Жигар Н. Сучасні тенденції залучення депозитів банками України. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2023. № 3. С. 87-94.

15. Мещеряков А. А. Гроші та кредит (практикум): навчальний посібник / А. А. Мещеряков, Н. В. Архирейська. Дніпро : УМСФ, 2022. 171 с.

16. Мірошник Р., Кухта І. Діджиталізація банківської системи України в сучасних умовах. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск 49. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-39>.

17. Монетарні важелі стимулювання розвитку економіки України: глобальні виміри та національні інтереси: монографія / за ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2021. 300 с.

18. Про банки і банківську діяльність: Закон України від від 07.12.2000 № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>.

19. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018 № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>.

20. Про затвердження Інструкції про порядок організації касової роботи банками та проведення платіжних операцій надавачами платіжних послуг в Україні від 25.09.2018 № 103. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0103500-18#Text>.

21. Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні: Постанова Правління Національного банку України від 28.08.2001 р. №368. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#Text>.

22. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>.

23. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. №679- XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>

24. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 02.10.2012, № 5411-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17#Text>.

25. Прокопенко Н., Мирончук В., Шепель І. Принципи функціонування банківської системи України в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2022. Випуск

41. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-33>.

26. Руцишин Н. М., Пелех О. Р., Козак А. Р. Сучасний стан банківської системи України та перспективи її розвитку. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. Економічні науки. 2024. № 75. URL: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/1512/1423>.

27. Ситник Н., Пріцак Я. Банківська система України в умовах війни: ризики та оцінка безпеки. *Молодий вчений*. 2023. № 6 (118). С. 94-98. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-6-118-19>.

28. Теслюк С., Матвійчук Н., Левчук А. Фінансова безпека банківських установ в умовах цифровізації. *Економіка та суспільство*. 2024. Випуск 60. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-117>.

29. Фінансова стабільність. Національний банк України: офіційний сайт.

URL: <https://bank.gov.ua/ua/stability>.

30. Шелудько С. А. Міжнародні стандарти банківської справи: навчальний посібник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. 260 с.

31. 2023 banking and capital markets outlook. Deloitte Development LLC, 2022. 72p.

32. Chris Thomas. Leveling the playing field. Cloud modernization for regional banks. Deloitte Development LLC, 2020. 10 p.

33. Core Principles for Effective Islamic Deposit Insurance Systems. 2021. 81 p.

34. Digital banks in Asia Pacific: adding value to financial services? Deloitte Development LLC, 2020. 32 p.

35. Digital Transformation in Islamic Banking. Islamic Financial Services Board. 2020. 42 p.

36. Global Banking Annual Review 2022: Banking on a sustainable path. McKinsey & Company. 2022. 46 p.

37. Islamic Banking Bulletin. Islamic Banking Department State Bank of Pakistan. 2022. 25 p.

38. Kevin Laughridge, Ketan Bhole, Ram Nareddy. Opening banking through architecture re-engineering. Deloitte Development LLC, 2020. 10 p.

39. Scott Baret, Anna Celner, Monica O'Reilly, and Mark Shilling. COVID-19 potential implications for the banking and capital markets sector. Maintaining business and operational resilience. Deloitte Development LLC, 2020. 20 p.

40. The future of midsize banks. Deloitte Development LLC, 2021. 18 p.